

Door **mr. F. de Kok**

Gefinancierde rechtsbijstand, wanneer en onder welke voorwaarden?

In de praktijk blijkt dat er veel onduidelijkheid bestaat over het fenomeen gefinancierde rechtsbijstand, in de volksmond beter bekend als pro deo advocaat.

Aanvraag gefinancierde rechtsbijstand

Indien u zich met een rechtsprobleem wendt tot een advocaat zult u geïnformeerd worden omtrent de mogelijkheid van gefinancierde rechtsbijstand. In de praktijk blijkt dat mensen niet goed danwel onvoldoende op de hoogte zijn van de eisen die gesteld worden om in aanmerking te kunnen komen voor gefinancierde rechtsbijstand. Een vereiste waaraan moet worden voldaan is dat de betreffende advocaat waartoe u zich wendt dient te zijn ingeschreven bij de Raad voor Rechtsbijstand (RvR). Het is echter mogelijk dat de advocaat waartoe u zich wendt geen zaken behandelt op basis van gefinancierde rechtsbijstand, hetgeen immers niet verplicht is. Indien de betreffende advocaat besluit een aanvraag voor u in te dienen moet deze aanvraag worden ingediend bij de RvR. De aanvraag gaat als volgt in zijn werk. De RvR hanteert een speciaal formulier waarop een aantal persoonlijke gegevens van u moeten worden vermeld. Zo dient de RvR ondermeer te beschikken over uw BSN nummer, alsook over uw persoonlijke leefsituatie. Aan de hand van het ingevulde formulier gaat de RvR na of u in aanmerking komt voor gefinancierde rechtsbijstand. Gekeken wordt achtereenvolgens naar het inkomen, zowel van u als van uw fiscale partner, uw vermogen en of uw kwestie zich leent voor gefinancierde rechtsbijstand.

Inkomen en vermogen

Op basis van uw BSN nummer vraagt de RvR bij de Belastingdienst uw fiscale inkomen en vermogen op. Wettelijk uitgangspunt daarbij is het inkomen en vermogen van twee jaar geleden. Stel, voor u wordt in het jaar 2009 een aanvraag voor gefinancierde rechtsbijstand ingediend, dan zal getoetst worden over het jaar 2007 (peiljaar). Voor wat betreft het vermogen wordt aangesloten bij het fiscale vermogen in Box 3. In sommige gevallen is het niet redelijk om voor de vaststelling van de draagkracht uit te gaan van het peiljaar. Het kan namelijk zo zijn dat u in inkomen en/of vermogen flink bent achteruit gegaan als gevolg waarvan u in aanmerking komt voor gefinancierde rechtsbijstand. In een dergelijk geval dient te worden uitgegaan van het huidige kalenderjaar als peiljaar. Derhalve is het mogelijk een zogenaamde "peiljaarverlegging" te verzoeken bij de RvR.

Zaken uitgesloten voor gefinancierde rechtshulp

Bij de aanvraag voor gefinancierde rechtsbijstand wordt er beoordeeld of de noodzaak bestaat om juridische bijstand te verlenen. Indien u uw geschil c.q. kwestie zelf kunt oplossen zonder noodzakelijke tussenkomst van een advocaat, wordt een aanvraag voor gefinancierde rechtsbijstand afgewezen. Bijvoorbeeld indien een deurwaarder zich bij u heeft gemeld met een vordering is het mogelijk dat u ter voldoening van die vordering, een betalingsregeling overeenkomt. Het overeenkomen van een betalingsregeling is iets waarvoor u geen juridische bijstand nodig heeft. Mocht u zich met een dergelijke kwestie tot een advocaat wenden zal een aanvraag voor gefinancierde rechtsbijstand worden afgewezen. Bovendien stelt de RvR een aanvullende voorwaarde en wel dat u als rechtzoekende zelf al enige actie heeft ondernomen om het geschil op te lossen. Voorts zal een afwijzing volgen indien de kosten verbonden aan rechtsbijstand niet in verhouding staan tot het (financieel) belang van de zaak.

Resultaatsbeoordeling

Deze publicatie is eigendom van **Knegtmans & van de Wouw Advocaten** | www.knegtmansvandewouw.nl

In een aantal gevallen waarin gefinancierde rechtsbijstand is aangevraagd is de kans aanwezig dat deze later weer wordt ingetrokken. Zulks is veelal aan de orde in echtscheidings- en arbeidsrechtprocedures. In geval van echtscheidingen is het namelijk zo dat de aangevraagde gefinancierde rechtsbijstand geldt voor de echtscheiding inclusief de boedelscheiding. Indien de persoon waarvoor de gefinancierde rechtsbijstand is aangevraagd een overbedelingssom heeft ontvangen of een opbrengst (minus restant hypotheekschuld) uit de verkoop van de echtelijke woning, kan dat ertoe leiden dat het vermogen daardoor dusdanig is vermeerderd dat de grens om in aanmerking te komen voor gefinancierde rechtsbijstand overschreden wordt en de aanvraag zal worden ingetrokken.

Hetzelfde geldt indien in een arbeidsrechtprocedure een ontslagvergoeding wordt ontvangen danwel achterstallig loon wordt uitgekeerd door de (voormalig) werkgever.

Toewijzing

Indien de RvR een aanvraag voor gefinancierde rechtsbijstand toewijst wordt een eigen bijdrage opgelegd. Dit bedrag kan variëren tussen (in 2009) € 98,00 en € 732,00. In strafzaken wordt geen eigen bijdrage opgelegd aan gedetineerden, asielzoekers, psychiatrische patiënten en onder curatelengestelde minderjarigen.